

Thorvald Staunings tale ved Rigsdagens åbning

Taler

Thorvald Stauning
Statsminister

Dato

1. oktober 1940

Sted

Christiansborg

1 I Overensstemmelse med § 40 i Danmarks Riges Grundlov har Hans Majestæt
Kongen ved Aabent Brev af 20. forrige Maaned indkaldt til en ordentlig
Rigsdagssamling, der i Henhold til Kongens Bestemmelse skal aabnes i Dag.
Ved Reskript af 20. forrige Maaned har Hans Majestæt Kongen dernæst
5 overdraget mig at aabne denne i Dag sammentrædende Rigsdag og at
foranledige det i saa Henseende videre fornødne. Dette sker herved. I Kongens
Navn erklærer jeg den ordentlige Rigsdagssamling for aabnet.

10

Rigsdagen samles i Aar under særegne Forhold, og under Hensyn til disse skal
jeg kun knytte faa Bemærkninger til denne Anledning:

15

Den Krig, der for et Aar siden netop var i sin Begyndelse, fortsættes endnu med
megen Styrke, og den har allerede medført indgribende Ændringer i europæiske
20 Forhold.

25 Danmarks Maal vil være en Politik, der holder den danske Nation samlet om de
nationale Opgaver, som er det fornemste for Folket, men dernæst vil det være
naturligt, at Nationen har Opmærksomheden henvendt paa den Udvikling i
Europa, der vil følge efter Krigen.

30

Danmark vil fremdeles have Interesse i et fordrageligt Samliv med andre
35 Nationer og i høj Grad med vore Naboer, hvorfor det ogsaa vil være en Opgave
at forberede den Tilpasning, der melder sig som en uafviselig Fordring i
kommende Tid.

40

Det maa forudses, at den Fællesfølelse, der lever i det danske Folk, fremdeles vil
give sig Udslag i et Samarbejde mellem de Partier, der ønsker at bygge videre paa
Landets forfatningsmæssige Grundlag, og det ligger derfor som en Opgave for
45 disse at bestemme angaaende den politiske Udvikling i den forestaaende
Periode.

50

Da Tilførslerne af Raastoffer til dansk Produktion er blevet væsentlig
formindsket som Følge af de tilstedeværende Forhold, maa man desværre
imødese en fortsat Formindskelse af Beskæftigelsesmulighederne, hvis
Tilførselsforholdene ikke bliver væsentlig forbedret.

55

Ministeriet har under Udsigten hertil undersøgt forskellige Planer om
60 Beskæftigelse og har maattet lægge Vægt paa at fremskaffe saadanne, som ikke i
høj Grad kræver udenlandske Raastoffer, og hvortil de økonomiske Fordringer
ikke overstiger Landets Evne.

65

Om saadanne Planer skal jeg fremsætte nogle Bemærkninger:

I de Planer, man har beskæftiget sig med, er der nogle, som har det dobbelte
Formaal: at skaffe Arbejde og at fremskaffe Arealer til Kornavl og andre
75 Foderemner af Hensyn til den fornødne Selvforsyning. I saa Henseende vil
Lovforslag blive forelagt, der giver Adgang til Afvanding og, Beskyttelse af lavt
liggende Arealer. Endvidere paatænkes en Udvidelse af Grundforbedringsloven.
Der er dernæst planlagt Skovplantninger, særlig paa den jyske Hede, samt
endvidere Afgravning og Planering af store Mosearealer, og endelig paatænkes
80 en Udvidelse af Loven om Anlæg af Ensilagebeholdere.

85 Forskellige storindustrielle Anlæg er under Overvejelse, og foreløbig deltager
Staten økonomisk i Anlægget af et Staalværk.

90

Det maa anses for sandsynligt, at der kun bliver Byggeri i begrænset Omfang paa
Grund af Raastofmangelen, og derfor har man for øje at søge
Bygningsreparationer fremmet. Der paatænkes en Lov, der stiller Tilskud og
Laan til Raadighed til Hovedreparation af Landbrugsbygninger, hvorunder
95 man ogsaa kan løse Opgaven at skaffe tidssvarende Beboelse for de faste
Medhjælpere. Endvidere vil man foreslaa det Beløb, der staar til Raadighed til
Udlaan til Landarbejderboliger, væsentlig forhøjet.

100

Paa tilsvarende Maade som for Landbrugsejendomme paatænker man en
Lovgivning, der muliggør Reparationsarbejder paa Byejeendomme, hvorved et
betydeligt Antal Arbejdere vil kunne opnaa Beskæftigelse. Desuden har man
105 Opmærksomheden henvendt paa Varmeisolering, der foruden at skaffe Arbejde
ogsaa kan medvirke til Besparelse af Brændselsforbruget.

110

Ved Tillægsbevilling er forskellige Arbejder fremskyndet, og paa
Finanslovforslaget vil foreligge Forslag om ca. 40 Mill. Kr. til offentlige
Arbejder. Ud over det foreslaaede har man en Række Arbejder under
115 Overvejelse i Ministeriet for offentlige Arbejder, derunder ogsaa Jord- og
Broarbejder for Banelinien Nykøbing F.–Rødby samt Færgenhavn ved Rødby
Havn, alt som Forberedelse til et Anlæg af Rødby–Femern-Ruten.

120

Fra Undervisningsministeriet forberedes Ændringer i Skoleloven, særlig til
Fremme af Anlæg af Idrætspladser, Svømmebassiner og Skolebygninger.

125

Ogsaa Planer om Anlæg af Badestrande og Lejrpladser samt Adgangsveje og
Stier til naturskønne Omraader er under Behandling, og sluttelig nævner jeg, at
130 der forberedes Ændringer i Loven om Ungdomsforanstaltninger samt i Loven
om Beskæftigelse for langvarigt arbejdsløse.

135

Ud over de Lovforslag, der kræves i Beskæftigelsesøjemed, og saadanne, som er
fornødne for den almindelige Drift af Statshusholdningen, skal jeg ikke
forebringe Planer fra Ministeriet, idet man maa regne med, at Tidens
nødvendige Gerning i tilstrækkelig høj Grad vil stille Krav baade til Økonomien
140 og til Kræfterne.

145 Den Tid, vi er inde i, kalder imidlertid paa Samarbejdet imellem alle Danske.
Der er een Opgave, som først og fremmest foreligger, nemlig Sikringen af

Danmarks Selvstændighed og Bevarelse af Folkets Frihed, og til Samling derom vil Rigsdagen nu øve sin Gerning.

150

Jeg byder Rigsdagen velkommen til Arbejdet, og jeg ønsker, at den maa være sikret Fredens Vilkaar.

155

I dette Haab foreslaar jeg, at vi indleder Arbejdet med et Leve vort Fædreland, Leve Danmark!

160

165

170

Medlemmerne besvarede Statsministerens Leve med et trefoldigt Hurra.

175

Kilde

180

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

185

Folketingstale, Socialdemokratiet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1940>

190

195

200

205

210

215

220